

MUZEUM ZIEMI

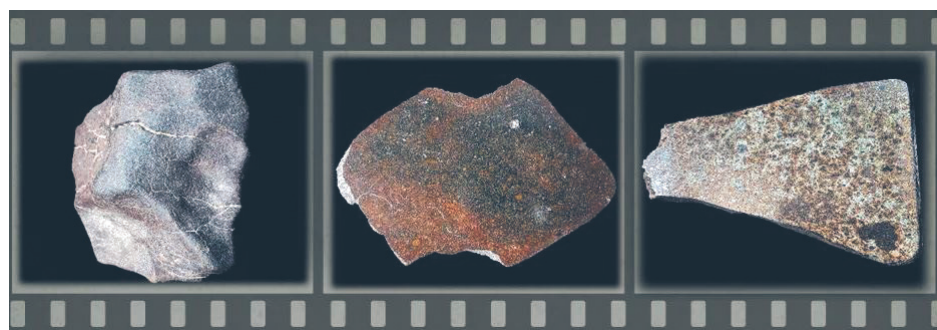
Unikatowe kolekcje meteorytów i minerałów w Poznaniu

» Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu Adama Mickiewicza (WNGiG UAM) w Poznaniu. Muzeum Ziemi mieści się na parterze budynku z kopułą. Fot. A. Młynarczyk

Muzeum Ziemi (MZ) UAM mieści się w Kampusie Morasko, w budynku WNGiG UAM w Poznaniu, przy ul. B. Krygowskiego 10. Muzeum szczyci się unikatową kolekcją meteorytów moraskich. Zbiór ten wraz z innymi meteorytami stanowi jedną z cenniejszych kolekcji w Polsce.

Jego chlubą jest meteoryt MEMORSS. Wydobyto go w październiku 2012 r. z głębokości ok. 2 m. Ten największy w Polsce żelazny „kosmiczny okruch” ważący 261 kg spadł na Ziemię wraz z mniejszymi fragmentami, ok. 5 tys. lat temu. Jego nazwa upamiętnia miejsce upadku i odkrywców: Meteoryt, został znaleziony na Morasku przez Magdalenę Skirzewską i Łukasza Smułę. Zdarzenie to zostało określone przez National Geographic Travelery Naukowym Odkryciem Roku 2012. Od 1914 r., kiedy sierżant dr Franz Coblener znalazł pierwszy fragment Meteorytu Morasko, do dziś udokumentowano kilkadziesiąt różnej wielkości fragmentów o łącznej masie ok. 2000 kg. W posiadaniu MZ znajduje się największy z nich (261 kg) oraz okazy o masach 161 kg, 77 kg, 34 kg i wiele mniejszych. Jest to zatem bezsprzecznie największa w Polsce kolekcja meteorytów z Moraska.

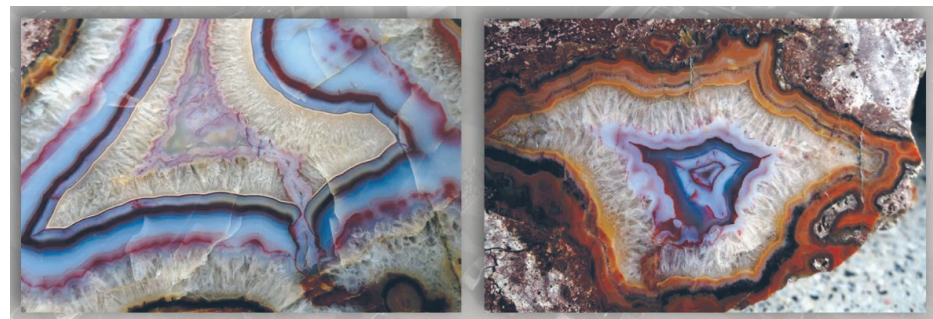

» Meteoryty ze zbiorów MZ. Górne zdjęcia – meteoryty żelazne (pierwszy z lewej 261 kg, meteoryt MEMORSS, dolne zdjęcia meteoryty kamienno-żelazne i kamienne)

Wyjątkową sytuacją przy tym okazuje się także możliwość zaprezentowania miejsca jego upadku. W rezerwacie Meteoryt Morasko, oddalonym o ok. 8 km od muzeum, jest 7 kraterów, które stanowią jedyną grupę uderzeniową w Polsce i jedną z nielicznych na świecie.

Najbliżej nas podobny obiekt znajduje się na wyspie Saarem (dawna Ozylia) w Estonii. Wiele wskazuje na to, że zarówno grupa Morasko, jak i grupa Saarem powstały w tym samym czasie, w wyniku upadku łańcuszkowego meteorytów. Sugerują to zarówno ten sam typ obu meteorytów, jak i obliczone radianty ich lotu.

W Muzeum Ziemi UAM znajdują się także inne skały pochodzenia pozaziemskiego - meteoryty kamienne, kamienno-żelazne, pochodzące z terenów Maroka, Omanu, Szwecji, jak również niedawno pozyskany nieduży okruch meteorytu Czelabiński i Pułtusk. W zbiorach placówki jest również prezentowana wyjątkowo atrakcyjna kolekcja agatów z Gór Kaczawskich Dolnego Śląska oraz minerałów i skał z polskich złóż kopalni skalnych i metalicznych. Okazy z Nowego Kościoła, Różanej, Lubiechowa, Płóczek Górnych i Przeździec zachwycają niepowtarzalnymi wzorami, kształtami, żywymi kolorami. Na największą uwagę zasługują eksponaty z Nowego Kościoła, wyróżniające się dużymi rozmiarami, oraz agaty z Płóczek Górnych, charakteryzujące się błękitnym zabarwieniem.

» Kolekcja Agatów zachwyca niepowtarzalnymi wzorami, żywymi barwami oraz kształtami

Ekspozycję mineralogiczną uzupełniają m.in.: halogenki i siarczany z Niżu Polskiego, licznie reprezentowane przez gipsy, baryty, anhidryty, celestyny (zwykle bezbarwne potrafią czasem zaskoczyć feerią kolorów); minerały z pegmatytów masywu granitoidowego Strzegom-Sobótka; kolekcja sudeckich, i nie tylko, kalcytów odznaczających się bogactwem postaci (romboedrów, skalenoedrów, naskorupień i żył); minerały rudne z kopalni KGHM. Dodatkowo prezentowane są minerały rudne pochodzących z Chile oraz piękne, błękitne kalcyty przywiezione z Irkucka (Sludjanka) przez członków Koła Naukowego Geologów UAM. Osobne miejsce zajmują skały magmowe, osadowe i metamorficzne oraz liczne skamieniałości wszystkich okresów fanerozoiku.

Kolekcję paleontologiczną tworzy kilkaset okazów z różnych grup systematycznych bezkręgowców kopalnych: koralowce, szkarłupnie, ramienionogi, trylobity, mięczaki. Kręgowce zaś są reprezentowane głównie przez zęby rekinów i płaszczek, pochodzących z kolekcji prof. Jerzego Liszkowskiego, ssaków lądowych (w tym zęby trzoznowe i cios mamuta), a także odciski ryb, czaszki i kręgi kopalnych płazów, niewielki fragment kości dinozaura (prawdopodobnie Gorgosaurus).

» Skamieniałości szczątków organizmów. W Muzeum prezentowane jest kilkaset okazów z różnych grup bezkręgowców kopalnych.

Osobną grupę stanowią skamieniałości roślinne: skrzemieniaste fragmenty drzew i paprotników oraz, przeważnie zachowane w postaci odcisków lub uwęglonych szczątków, pnie, pędy, korzenie, liście i nasiona. W większości okazy te pochodzą z węgla kamiennego Górnego i Dolnego Śląska, a także z węgla brunatnego z okolic Konina i Bełchatowa.

Szczegóły, zwiedzanie: <https://muzeumziemi.amu.edu.pl>

Opracowano na podstawie: „Muzeum Ziemi UAM - od kolekcjonerstwa do nowoczesnej dydaktyki” Przegląd Geologiczny, vol. 70, nr 8, 2022, oraz prezentacji multimedialnej Muzeum Ziemi Prof. UAM, dr hab. Edward Chwieduk Instytut Geologii, Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych, UAM w Poznaniu

PARZYŃÓW 67

**OBSERWATORIUM
ASTRONOMICZNE**

CWINT - OTWIERAMY DLA CIEBIE SZEROKO DRZWI DO ŚWIATA WIEDZY I NAUKI